

– rekao je. Petzold nije bio „opterećen“ nikakvim ideološkim ni vjerskim dogmama i abortus mu nije predstavljao moralni problem nego samo (eventualno) problem psihe. Zato se ovdje o njemu i raspravljalo. I nastavio je: Potpuno je međutim bespredmetno raspravljati o tome da li je embrij čovjek ili nije. On je čovjek u određenoj fazi autonomnog razvoja, kao što je to i dijete od jedne, dvije ili više godina. Tu znanstvene dileme nema.

Nedavno je - u listopadu 2011. - to prihvatio i Sud pravde EU kada je donoseći jednu odluku zauzeo stav da ljudski život počinje začećem.

To je dakle odgovor današnje znanosti na pitanje što sam ja bio **prije** onog 'ključnog' trenutka kada je netko odlučio da sam ja čovjek. No neki drugi, ne prirodoslovci, nego filozofi, ideolozi i začetnici nekih suvremenih ideologija, poput eugenike ili radikalnog feminizma, imaju na to pitanje drukčije odgovore. Evo nekih. Prije toga bio/la si: „biološka izraslina u trbuhu majke“, „stroj koji reagira“ (Haeckel); „komad mesa“, „parazit koji živi na račun majke“ (Simone de Beauvoir); „implantirana hrpa stanica“ (J. J. Thomson); itd.

Dakako, riješiti se parazita, odstraniti komad mesa ili biološku izraslinu može biti čak poželjno i nije nikakav problem. Ali likvidirati čovjeka jest. I za taj čin u čovječanstvu imamo samo jedan naziv: ubojstvo; i za onoga koji to namjerno čini samo jedno ime: ubojica. (Koliko je netko svjestan onoga što čini, drugo je pitanje). Zato će se smisliti razni izrazi i sintagme (slobodan izbor, prekid trudnoće, ...) koje sve imaju jedan cilj: da pokriju i zamute tu elementarnu fizičku i moralnu istinu i odvuku pažnju od nje. Pokušava se pažnja usmjeriti nFanni je među čitateljima Svetog imena našla a neke periferne okolnosti koje mogu biti čak ishitrene, bez ikakve veze sa stvarnošću, kao što je na pr. navedeno mišljenje majke o tome kada njezino dijete počinje živjeti kao čovjek (kada postaje čovjekom).

Strategija prihvaćena od svih koji se zauzimaju ili se bave likvidiranjem ljudskih zametaka na bilo koji način i u bilo kojoj fazi u biti se može sažeti u sljedećem: **da ne bi onaj koji to čini morao biti ubojica, ne smije onaj koga se ubija biti čovjek.** Sve se na kraju vrti oko toga.

(Nastavlja se)

Predstavljamo vam FANNI VIZUETA BALSECA

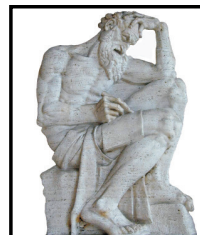
Fanni je iz Ekvadora, iz katoličke misije Palo Quemada (Palo Quemada znači "izgorjelo drvo"). Misija se nalazi u brdovitom području u subtropskom dijelu Anda. Surov i težak kraj... Tamo su č. sestre Službenice Milosrđa otvorile osnovnu i srednju školu za razna zanimanja da bi djeci omogućile ostanak u obitelji i svla-

davanje nekog zanata.

Fanni je među čitateljima Svetog imena našla dobru dušu koja će joj pomoći da se školuje.

Ima 17 godina. Živi s roditeljima i devetero braće i sestara. Jako su siromašni. Ona uz školu još radi na imanju gdje se prerađuje šećerna trska. Ali jako voli učiti i zato je jako zahvalna onome koji joj to omogućuje.

Izdaje: ŽUPNI URED RISIKA, 51516 Vrbnik; e-mail: nikola.radic@ri.t-com.hr

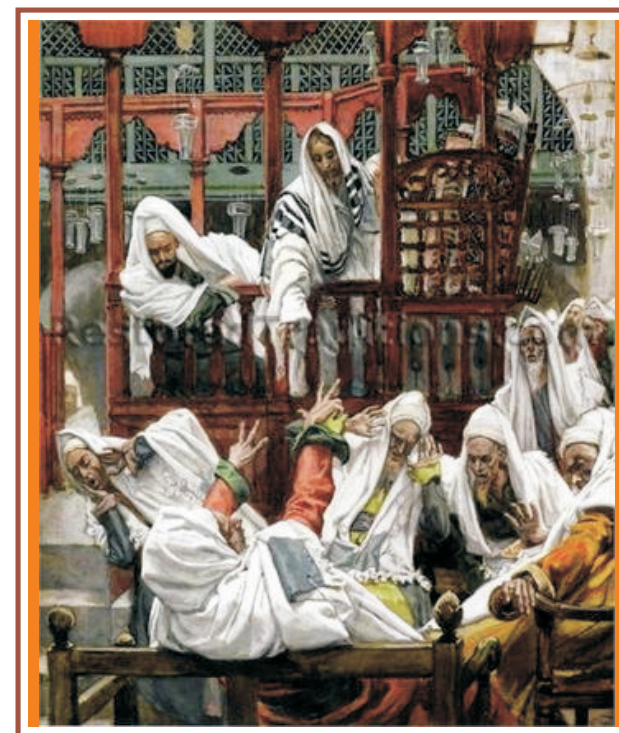

SVETO IME

župni bilten - RISIKA

IV. NEDJ. KROZ GOD. - 29.1.2012.

Broj: 5(245)

Današnje evanđelje, Mk 1, 21-28

"Umukni i iziđi iz njega!"

Nato nečisti duh potrese njime pa povika iz svega glasa i iziđe...

DA LI ZNAŠ KAD SI POSTAO ČOVJEK?

ili možda točnije:
KAD SI ZAŽIVIO KAO ČOVJEK?

Da biste dobili odgovor na to pitanje morate upitati našeg ministra zdravstva g. Rajka Ostojića. On je naime, odgovarajući na pitanje novinarkе Ane Benačić u intervju-u tjedna početkom mjeseca siječnja o. g. dao jedan odgovor kojim dobivamo ključ za odgovor na gornje intrigantno pitanje. (Intervju možete pogledati na portalu Danas.hr na adresi <http://danas.net.hr/intervju-tjedna/page/2012/01/04/0787006.html>)

Novinarka ga je između ostalog upitala o zakonu o umjetnoj oplodnji i u vezi s tim o zamrzavanju embrija. Odmah želim upozoriti da nije to tema ovog napisa nego ono što je g. ministar objašnjavajući svoj stav o tome "usput" izjavio.

Evo njegovog cjelovitog odgovora:

"Postojeći je zakon definitivno zakon 20. stoljeća i on će ostati za sve naše građane koji smatraju, a kojih ima jako puno, da maksimalno pojednostavim, da život počinje spajanjem muške i ženske jajne stanice. Za njih će ostati taj rigidan, konzervativan zakon 20. stoljeća. A za sve naše građane koji smatraju da život počinje rođenjem djeteta, prvim plaćem ili kad mama osjeti prve pokrete, obično u 5. mjesecu trudnoće, a kojih također ima jako puno, za njih ćemo omogućiti zamrzavanje embrija. Moramo ljudima dati mogućnost odabira. Mi smo Vlada i onih koji su za nas glasali, i onih koji nisu, i onih koji nisu izašli na izbore. Ne smije postojati diskriminacija, a sada ona postoji: građani koji žele zakone i spoznaje 21. stoljeća, njima ćemo dati mogućnost zamrzavanja embrija".

Da ne bi došlo do kakvog nesporazuma moramo odmah neke stvari jasno definirati i staviti ih na svoje mjesto.

G. ministar spominje nekoliko puta „život“ i to u smislu 'kada život počinje'. Ne navodi on to kao svoje mišljenje nego kao mišljenje drugih. Tako: „Život počinje spajanjem...“, ali i „život počinje rođenjem“, „...prvim plaćem“ itd. Ne vjerujem da on misli ili da ne zna da je embrij „živ“ i prije nego što ga na pr. mama osjeti ili prije nego što beba zaplače. Svi oni koji tako govore, govore totalnu besmislicu, ako tako i misle. G. ministar je liječnik, (ali i da nije), i on sigurno zna kada počinje život bilo kojeg 'živog bića', pa i čovjeka. Zar bi se usudio tvrditi da embrij kojemu već u petom tjednu kuca srce nije živ? Zato je pomalo čudno da je prihvatio način izražavanja onih koji te besmislice govore i možda čak u njih vjeruju. Jer, mogao je to reći ili prenijeti i drukčije, a da ne bude glupo. Ovdje bi se naime realno i legitimno moglo govoriti o raznim fazama života, ali nikako o njegovu početku. (Ili smo možda već redefinirali i riječ život? Danas je naime redefiniranje riječi u modi i vrlo je uspješno oruđe – možda bolje oruđe - za postizanje nekih ciljeva.) No nije naš ministar jedini koji prihvaća govoriti takvom terminologijom. Ima i mnogo drugih, i onih koji na tom području misle sasvim suprotno od njega, koji ovdje rabe riječ 'život' u smislu koji je potpuno deplasiran. Čak što više, ušlo je u običaj da se tako

govori. Posljedica je da se unosi zbrka, da se ne zna što se tu zapravo podrazumijeva i sl.

Reći ćete da sam se uhvatio za jednu riječ, a obično jedna sama riječ ne znači tko zna što, nije toliko važna. Nažalost nije tako; pogotovo kada je neka riječ u upotrebi osakaćena, ispražnjena...ili zlorabljena, (svjesno ili nesvjesno) krivo korištena.

Tu ćemo površnost morati g. ministru oprostiti (već zbog toga što svi takve površnosti činimo, i prečesto). No moramo se upitati na što se zapravo u tim izričajima misli a da se ne kaže; a možda se ne kaže zato što je to opasno reći. Bez tog pojašnjenja imamo samo kaos u glavi i nismo razumjeli ništa.

Sasvim je sigurno da svi koji se tako izražavaju – izuzimam samo one koji doista ne znaju što govore – misle na „život čovjeka“. I, ako se radi o početku toga života, onda se pita, kada je netko počeo živjeti kao čovjek. Pojednostavljeno (ali savršeno točno): kada je netko postao čovjekom.

Prema gore iznesenim mišljenjima koje ministar Ostojić smatra legitimnima, netko je postao čovjek prilikom spajanja sjemenih stanica, netko kad se rodio, netko kad je zaplakao... Kada sam ja postao čovjek? Po ovome ne znam. Svatko bi od nas morao pitati svoju majku, ili oca, ili možda neku drugu osobu, liječnika ili instituciju, da dozna u kojem je trenutku svoga života on „postao čovjek“; ili (što znači isto): tko ga je i kada „proglasio“ čovjekom. U svakom slučaju to nije ovisilo o meni ni o mojoj prirodi, nego o mišljenju i volji nekog trećega, a taj treći može biti i uvriježeni mentalitet, društvo, zakon i vlast koja zakone donosi i kome ona daje pravo da to odlučuje itd. U gornjem primjeru imamo neke takve slučajeve koji su ovisni o tradiciji, mentalitetu, stupnju obrazovanja (neznanju)...

Ministar Ostojić spominje dva zakona: jedan „rigidni“, koji čovjeku priznaje njegovo 'čovještvo' od trenutka začeća i drugi, koji će valjda biti donesen, i koji će se temeljiti „na spoznajama 21. stoljeća“. U tom kontekstu on spominje i nedopustivu diskriminaciju koja se međutim odnosi na one koji odlučuju kada će netko postati čovjek. Ali tu je očita i diskriminacija onih kojima se ljudski život priznaje od začeća i onih kojima se priznaje tek od njihovog prvog plaća ili možda tek od trenutka kada su počeli govoriti, a – dosljednom logikom – to može biti i od bilo kojeg drugog trenutka njihovog životnog tijeka, već prema tome kako su odlučili oni koji imaju pravo o tome odlučivati. Ta diskriminacija međutim ministra ne zanima. Ipak, priznat ćete, biti prikraćen u svom "ljudskom stažu" nije baš beznačajna stvar.

Ima još jedno pitanje koje si postavljaju svi oni koji su (valjda po spoznajama 21. stoljeća) počeli živjeti kao ljudi tek od nekog trenutka koji je odredila njihova bliža ili dalja okolina a to je: Što su oni bili prije tog trenutka? Biologija 21. stoljeća bi valjda trebala znati odgovor. Jer i stara biologija već zna da su oni i prije toga bili živi i samostalni u svemu osim što ih je majka svojom krvlju hranila: imali su svoje srce koje je kucalo, svoj živčani sustav koji se autonomno razvijao itd. To pitanje ovdje ostaje bez odgovora.

No odgovor ipak postoji; ne ideološki nego znanstveni.

Ne mogu se u ovom trenutku ne sjetiti jedne rasprave tijekom mog postdiplomskog studija u Austriji kada je moja grupa raspravljala o kriznim intervencijama, a tematizirana krizna situacija bila je abortus. U jednom je trenutku profesor (trostruki dr. sc.) Hilarion Petzold upozorio diskutante nek se ne bave pitanjima koja su znanstveno već riješena i gdje sumnji više nema, jer je to obično gubljenje vremena. Možete raspravljati i argumentirati o opravdanosti ili neopravdanosti prekida trudnoće u bilo kojoj fazi, i iz bilo kojeg aspekta i razloga